

СЪЗКАТА НА Царь Самуила

Привечеръ, когато слънцето се наведъше надъ далечните сини ридове и лжичитъ му станъха алени, Климентъ обичаше да излѣзе надъ града, да седне на нѣкоя отъ развалинитъ на Царь Самуиловитъ кули и дълго да гледа спокойната ширъ на езерото.

Сякашъ това спокойствие направо се аливаше въ сърдцето му и го изпълваше съ хубави мисли. Тѣ бѣха най-хубавитъ му мисли, защото никой другъ не можеше да ги научи и разбере.

Въ тѣзи привечери Климентъ мислѣше за България, за българската земя и българското царство, което се намиреше нѣкъде много далечъ, хе тамъ, на северо-изтокъ, задъ много рѣки и планини.

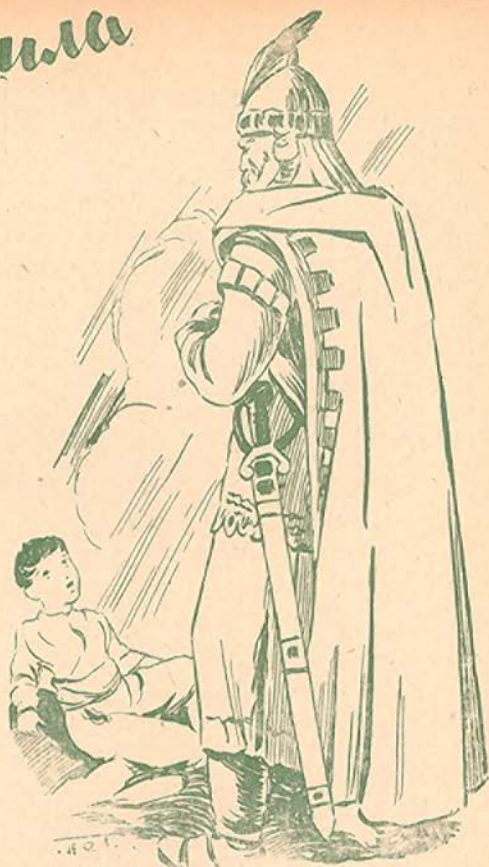
Той бѣше много малъкъ, никога не бѣше ходилъ въ България, но знаеше много за нея, защото вечеръ, когато се настанѣше до скута на баба си и я помамуваше да му разкаже нѣкоя приказка, старицата тихо, съ равенъ и припъвенъ гласъ му говорѣше за чудното старо време:

— То било преди повече отъ хиляда години. Българскиятъ Царь Борисъ събралъ всички учени хора отъ царството си и на всички далъ работа: едни направили свещеници, други наредили да преписватъ книги, а трети изпратили за учители изъ цѣла България. За началникъ на всички учители избралъ Свети Климентъ. Подарилъ му Охридъ и му далъ деветъ товара жълтици да отвори училище...

Други пътъ старицата му разказваше друга славна приказка:

— Имало единъ български царь Самуилъ. Той билъ много силенъ и юначенъ и винаги побеждавалъ гърцитъ. Палатитъ му били въ Охридъ. Отъ тѣхъ сега само развалинитъ сѣ останали...

— Ами сѣрбитъ, какви сѣ били тогава, бабо? — запитваше по нѣкога Климентъ.

— Сѣрбитъ ли, Господь да ги накаже! Никакви ги е нѣмало тогава. Били сѣ като циганитъ-катунари... Ходили сѣ отъ мѣсто на мѣсто и само съ кражби и разбойничество сѣ се занимавали...

— Ами защо сѣрбскиятъ учителъ ни разправя, че сѣрбското кралство било най-силното и най-юначно отъ какъ свѣтъ свѣтува?

— Защо ли, синко? Защото всѣки се хвали съ това, което никога не е ималъ.

Тѣзи приказки караха Климентъ винаги да се замисля и да се чувствува огорченъ и наскърбенъ, че не е въ България, а въ Сѣрбия и че е робъ на сѣрбитъ самохвалци. Затова обичаше привечеръ да отива въ развалинитъ на Царь Самуиловитъ дворци и съ жаленъ погледъ да гледа на северо-изтокъ.

Тази вечеръ Климентъ бѣше изморенъ. Цѣлъ день бѣше училъ умразната сѣрбска